

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI NOMIDAN
ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

2022 йил 03 август

Андижон шаҳар

1701-2202/2619-сонли иш

Кўрғонтепа туманлараро иқтисодий суди, судья Б.Сатвалдиев раислигида, судья ёрдамчиси М.Мадаминовнинг котиблигида, даъвогар - Андижон вилоят Давлат солиқ бошқармасининг жавобгар - “Otash Exim Group” масъулияти чекланган жамиятига нисбатан 56.826.103 сўм молиявий жарима қўллаш тўғрисидаги даъво аризаси юзасидан қўзғатилган иқтисодий ишни тарафлардан даъвогар вакили - М.Қодиров (ишончнома асосида)ни иштирокида, Андижон туманлараро иқтисодий суди биносида ўтказилган очик суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И :

Даъвогар - Андижон вилоят Давлат солиқ инспекцияси (кейинги матнларда “аризачи” деб юритилади) судга ариза билан мурожаат қилиб, жавобгар - “Otash Exim Group” масъулияти чекланган жамияти (кейинги матнларда “жавобгар” деб юритилади)га нисбатан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида Низом”га асосан 56.826.103 сўм молиявий жарима қўллашни сўраган.

Суд мажлисида даъвогар вакили жавобгар томонидан тузилган импорт контракт бўйича дебиторлик қарздорлиги баратараф этилганлиги ва почта харажатларини тўлаб тўлаганлиги маълум қилди.

Жавобгар вакили суд мажлисида иштирок этмади ва даъвогарнинг даъво талабларига ўз эътирозини билдирмади, иш хужжатларида жавобгар суд мажлиси ўтказилиши ҳақидаги ажрим нухасини олганлигини тасдиқловчи хужжат мавжуд. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 128,170-моддасига кўра, иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган жавобгар, учинчи шахслар суд мажлисига келмаса, низо уларнинг йўқлигида ҳал қилиниши мумкин, шу сабабли суд ишни жавобгарнинг иштирокисиз кўриш мумкин деган ҳулосага келган.

Ушбу қонун нормасига асосланиб, суд низони жавобгар иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топади.

Суд, даъвогар вакилининг кўргазмаларини тинглаб, ишдаги мавжуд хужжатларни ўрганиб чиқиб, қуйидагиларга кўра даъвони қаноатлантиришни рад этишни лозим топади:

Иш хужжатларидан аниқланишича, Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Андижон вилоят бош бошқармасининг 2021 йил 10 декабрдаги №23-18/170-сонли ҳамда 2022 йил 10 майдаги №23-18/75-сонли “Ташқи савдо операциялари бўйича тўлов интизомини мустаҳкамлашга оид ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги 464-сонли қарорига асосан 2022 йил 1 май ҳолатига муддати ўтган дебитор қарздорликлар аниқланган.

Унга кўра, “Otash Exim Group” масъулияти чекланган жамияти билан Хитой Халқ Республикасининг “Star Asia Imp and Exp Co.Ltd” компанияси ўртасида 2021 йил 22 апрелда №SU-STAR-01-сонли импорт контрактни имзоланганлиги, мазкур контрактга асосан жами 34.512,35 АҚШ доллари миқдоридан миқдоридан муддати ўтган дебитор қарздорлиги аниқланган.

Ушбу № SU-STAR-01-сонли импорт контракти бўйича муддат 28.04.2021 йил куни яқунланган.

Муддати ўтган дебитор қарздорлик ўз вақтида ундирилмаганлиги сабабли Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомнинг 27-бандига мувофиқ даъвогар жавобгарга 56.826.103 сўм миқдорида молиявий жаримани ихтиёрий равишда тўлашни сўраб, 01.02.2022 йил куни 22-04473-сонли, 26.05.2022 йилда 22-31631-сонли талабномалар билан мурожаат қилган, талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилгандан сўнг, жавобгарга нисбатан 56.826.103 сўм миқдорида молиявий жарима қўллашни сўраган.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекснинг 216-моддасига мувофиқ, ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги ишлар ушбу Кодексда назарда тутилган қоидалар бўйича, мазкур бобда белгиланган хусусиятлар инобатга олинган ҳолда кўрилади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекснинг 217-моддасига мувофиқ, ҳуқуқий таъсир чоралари қуйидагилардан иборат: фаолиятни тугатиш; атроф табиий муҳитга зарарли таъсир кўрсатаётган объектлар фаолиятини тугатиш ва (ёки) қайта ихтисослаштириш; фаолиятни чеклаш, тўхтатиб туриш ва тақиқлаш, бундан фавқулодда вазиятлар, эпидемиялар ҳамда аҳолининг ҳаёти ва соғлиғи учун бошқа ҳақиқий хавф юзага келишининг олдини олиш билан боғлиқ ҳолда фаолиятни ўн иш кунидан кўп бўлмаган муддатга чеклаш, тўхтатиб туриш ҳоллари мустасно; банклардаги ҳисобварақлар бўйича операцияларни тўхтатиб қўйиш, бундан қонунда назарда тутилган ҳоллар мустасно; молиявий санкцияларни қўллаш, бундан солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўлаш муддатини ўтказиб юборганлик учун пенялар ҳисоблаш, шунингдек юридик шахснинг ёки фуқаронинг содир этилган ҳуқуқбузарликдаги айбини тан олганлиги ва молиявий санкциялар суммаларини ихтиёрий равишда тўлаганлиги ҳоллари мустасно; тадбиркорлик фаолиятининг айрим турлари билан шуғулланиш учун лицензияларнинг (рухсатномаларнинг) амал қилишини ўн иш кунидан кўп бўлган муддатга тўхтатиб туриш ёки уларнинг амал қилишини тугатиш ва лицензияларни (рухсатномаларни) бекор қилиш, бундан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ва Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан бериладиган лицензиялар (рухсатномалар) мустасно. Суд қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқий таъсир чораларини ҳам қўллаши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида Низом”нинг 27-бандига асосан, чет элдан хорижий валютадаги тушум тушиши кечиктирилишига йўл қўйган экспорт қилувчилар, шунингдек, “эркин муомалага чиқариш (импорт)” божхона режимида товарларни республикага олиб кириш ва расмийлаштиришни, ишларни бажариш ёки хизматлар кўрсатишни 30 банк кунидан ортиқ таъминламаган импорт қилувчилар (кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун - 60 банк куни) белгиланган муддатлар тамом бўлгандан кейин:

180 кунгача кечикканда - тушмаган валюта маблағлари ёки “эркин муомалага чиқариш (импорт)” божхона режимида расмийлаштирилмаган товарлар, шунингдек, бажарилмаган ишлар ёки кўрсатилмаган хизматлар суммасининг 10 фоизига тенг миқдорда;

180 кундан 365 кунгача кечикканда - тушмаган валюта маблағлари ёки “эркин муомалага чиқариш (импорт)” божхона режимида расмийлаштирилмаган товарлар, шунингдек бажарилмаган ишлар ёки кўрсатилмаган хизматлар суммасининг 20 фоизига тенг миқдорда қўшимча;

365 кундан ортиқ кечикканда - тушмаган валюта маблағлари ёки “эркин муомалага чиқариш (импорт)” божхона режимида расмийлаштирилмаган товарлар, шунингдек бажарилмаган ишлар ёки кўрсатилмаган хизматлар суммасининг 70 фоизига тенг миқдорда республика бюджети даромадига қўшимча жарима тўлайдилар.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 3 ноябрдаги “Ташқи савдо фаолиятини янада эркинлаштириш ва тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3351-сонли қарорининг 1-банди “в” кичик бандига кўра, импорт операциялари бўйича муддати ўтказиб юборилган дебитор қарздорлик ҳосил бўлганлиги учун импорт қилувчиларга нисбатан экспорт операциялари бўйича муддати ўтказиб юборилган дебитор қарздорликка йўл қўйган экспорт қилувчилар учун назарда тутилган жавобгарлик чоралари қўлланилади.

Жавобгар томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида Низом”нинг 27-банди талабларини бузган.

Бирок, даъвогар суд мажлисига 2022 йил 21 июлдаги 22-46443-сонли маълумотнома тақдим қилиб, тарафлар ўртасидаги импорт контракти бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлик баратараф этилганлиги сабабли даъво аризани ижросиз қайтаришни сўраган.

Демак, “Otash Exim Group” масъулияти чекланган жамияти билан Хитой Халқ Республикасининг “Star Asia Imp and Exp Co.Ltd” компанияси ўртасида тузилган №SU-STAR-01-сонли импорт контракти бўйича муддати ўтган дебитолик қарздорлик баратараф этилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 24.10.2019 йил кунги ПФ-5856-сонли Фармонининг иловасига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 20 апрелдаги ПФ-837-сонли Фармони билан тасдиқланган Экспорт-импорт операциялари бўйича валюта назорати тўғрисидаги низомнинг 10-банди олтинчи-саккизинчи хатбошилари қуйидаги мазмунда тўлдирилган.

Агар жаримани қўллаш масаласини кўриб чиқиш пайтига келиб, валюта маблағларининг келиб тушиши ёки республикага товарларни олиб кириш ҳамда “эркин муомалага чиқариш” режимида расмийлаштириш, ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш таъминланган бўлса, жарима қўлланилмаслиги белгиланган.

Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 17 январдаги 33-сон қарорига 1-илова билан тасдиқланган “Товар-хом ашё биржаларида ҳисоб-китоб-клиринг операцияларини ўтказиш қоидалари” нинг 2-бандига мувофиқ, “**контрагент**” сўзига таъриф берилган бўлиб, унга кўра контрагент - битим бўйича мажбурият олган ва битимнинг бошқа томонига қарши қўйиладиган тараф - харидор сотувчи учун ва сотувчи харидор учун.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 14 майдаги 283-сонли қарори билан тасдиқланган “Ташқи савдо операциялари амалга оширилиши мониторингини олиб бориш ва назорат қилиш тартиби тўғрисида Низом”нинг 4-банди, кичик г-бандига асоан, Товар етказиб бериш, ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатиш контрактларига мувофиқ товар етказиб берувчи - сотувчи, ишларни бажарувчи ва хизматлар кўрсатувчи томонидан шартлашилган муддатларда товарни етказиб бериш, ишларни бажариш ва хизматлар кўрсатишнинг охириги муддати тушунилади.

Қайд этилганларга кўра, суд ҳолатга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 24.10.2019 йил кунги ПФ-5856-сонли Фармонининг иловасига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 20 апрелдаги ПФ-837-сонли Фармони билан тасдиқланган Экспорт-импорт операциялари бўйича валюта назорати тўғрисидаги низомнинг 10-банди олтинчи-саккизинчи хатбошиларида назарда тутилган қоидаларни қўллашни, аризани қаноатлантиришни рад этишни лозим топади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддасига мувофиқ, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонуннинг 9-моддасининг 19-бандига мувофиқ, аризачи ва жавобгар - ҳуқуқий таъсир чораларини қўллаш тўғрисидаги ишлар бўйича давлат божи тўлашдан озод этилганлигини инобатга олиб даъвогардан давлат божи ундирмасликни, даъвогар томонидан олдиндан тўланган 24.000 сўм почта харажатларини жавобгар томонидан ихтиёрий тланганлигини инобатга олиб ундирмасликни лозим топади.

Бинобарин, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 24.10.2019 йил кунги ПФ-5856-сонли Фармони, Ўзбекистон Республикасининг “Давлат божи тўғрисида”ги Қонуннинг 9-моддаси, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 178, 179, 215-222-моддаларини қўллаб, суд

Қ А Р О Р Қ И Л А Д И:

Аризани қаноатлантириш рад этилсин.

Қарордан норози тарафлар ўн кунлик муддат ичида апелляция тартибида Қўрғонтепа туманлараро иқтисодий суди орқали Андижон вилоят судига шикоят қилиш(протест келтириш)га ҳақли.

Раислик қилувчи

Б.Сатвалдиев

